

ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่องาน บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์
กับพฤติกรรมการสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน

นางสาวพัชณา เอ็งบริบูรณ์พงศ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2143-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN ACHIEVEMENT MOTIVE, WORK ATTITUDE,
CREATIVE CLIMATE, AND INNOVATIVE BEHAVIOR OF
PROFESSIONAL NURSES, COMMUNITY HOSPITALS

Miss Patchana Hengboriboonpong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Administration

Faculty of Nursing

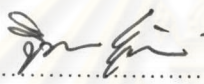
Chulalongkorn University

Academic Year 2002

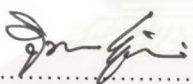
ISBN 974-17-2143-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่องาน บรรยากาศเชิง
สร้างสรรค์ กับพฤติกรรมสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลชุมชน
โดย นางสาวพัชณา เอ็งบริบูรณ์พงศ์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อารีย์วรรณ อ่วมตานี

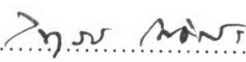
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. อารีย์วรรณ อ่วมตานี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

พัทธนา เอ็งบริบูรณ์พงศ์ : ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่องาน
 บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์กับพฤติกรรมสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน.
 (RELATIONSHIPS BETWEEN ACHIEVEMENT MOTIVE, WORK ATTITUDE,
 CREATIVE CLIMATE, AND INNOVATIVE BEHAVIOR OF PROFESSIONAL
 NURSES, COMMUNITY HOSPITALS) อ.ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.อารีย์วรรณ อ่วมธานี,
 131 หน้า. ISBN 974-17-2143-9

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่องาน
 บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์และพฤติกรรมสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ ศึกษาความสัมพันธ์และตัวแปรทำนาย
 พฤติกรรมสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ งานผู้ป่วยใน โรงพยาบาลชุมชน กลุ่มตัวอย่างคือ พยาบาลวิชาชีพ
 งานผู้ป่วยใน โรงพยาบาลชุมชน จำนวน 388 คน สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ใน
 การวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่องาน บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์และพฤติกรรม
 สร้างสรรค์ แบบสอบถามทุกชุดผ่านการตรวจสอบความตรงและความเที่ยงแล้ว ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม
 ทั้ง 4 ฉบับ คือ .79, .87, .95 และ .96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. เจตคติต่องาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.28, 4.08$
 3.64 ตามลำดับ) ส่วนพฤติกรรมสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ งานผู้ป่วยใน โรงพยาบาลชุมชน อยู่ในระดับ
 ปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$)

2. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์และเจตคติต่องาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ
 ปานกลางกับพฤติกรรมสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ งานผู้ป่วยใน โรงพยาบาลชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05 ($r = .528, .501$ และ $.447$ ตามลำดับ)

3. ตัวแปรที่ร่วมพยากรณ์พฤติกรรมสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ ร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 38.1 ($R^2 = .381$) มี
 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z_{\text{พฤติกรรมสร้างสรรค์}} = .392 Z_{\text{แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์}} + .348 Z_{\text{บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์}}$$

จากผลการวิจัยแสดงว่า พยาบาลวิชาชีพที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีเจตคติที่ดีต่องานพยาบาลและ
 ปฏิบัติงานอยู่ในองค์การที่มีบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ดี จะมีระดับของพฤติกรรมสร้างสรรค์อยู่ในระดับสูง

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อผู้พิมพ์.....พัศณา เอ็งบริบูรณ์พงศ์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4477585036 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD : INNOVATIVE BEHAVIOR / ACHIEVEMENT MOTIVE / WORK ATTITUDE /
CREATIVE CLIMATE / PROFESSIONAL NURSES

PATCHANA HENGBORIBOONPONG : RELATIONSHIPS BETWEEN
ACHIEVEMENT MOTIVE, WORK ATTITUDE, CREATIVE CLIMATE, AND
INNOVATIVE BEHAVIOR OF PROFESSIONAL NURSES, COMMUNITY
HOSPITALS. THESIS ADVISOR : AREEWAN OUMTANEE, Ph.D. 131 pp.
ISBN : 974-17-2143-9

The purposes of this research were to examine achievement motive, work attitude, creative climate and innovative behavior of professional nurses, to analyze relationships, and predict innovative behavior of professional nurses, in-patient departments, community hospitals. The subjects consisted of 388 professional nurses selected by multi-stage sampling. Research instruments were Achievement Motive, Work Attitude, Creative Climate and Innovative Behavior Questionnaires. All instruments were tested for content validity and internal reliability with Alpha .79, .87, .95 and .96, respectively. Frequency, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression were used to analyze data.

Major findings were as follows :

1. There were the high level of work attitude, achievement motive and creative climate ($\bar{X} = 4.28, 4.08$ and 3.64 respectively) and a middle level of innovative behavior of professional nurses ($\bar{X} = 3.38$)
2. Achievement motive, creative climate and work attitude were significantly related to innovative behavior of professional nurses at .05 level ($r = .528, .501$ and $.447$ respectively, $p < .05$)
3. Factors significantly predicted innovative behavior of professional nurses were achievement motive and creative climate at .05 level. These predictors were accounted for 38.1% of variance ($R^2 = .381, p < .05$)

The study equation was as follow :

$$\hat{Z}_{\text{Innovative behavior}} = .392 Z_{\text{Achievement motive}} + .348 Z_{\text{Creative climate}}$$

These findings indicated that nurses who have higher level of achievement motive, work attitude, and work in a good creative climate will have the higher level of innovative behavior.

Field of study Nursing Administration

Student's signature Patchana Hengboriboonpong

Academic year 2002

Advisor's signature Areewan Oumtanee

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความเมตตากรุณา จาก อาจารย์ ดร.อารีย์วรรณ อ่วมธานี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และเป็นທີ່ปรึกษาทางด้านวิชาการ ตลอดจนแก้ไขปัญหาทางด้านเนื้อหาข้อบกพร่องต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบ วิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โภธิสาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้ความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณค่า ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ และบุคลากรคณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาการศึกษา และที่สำคัญยิ่ง ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาเอื้อเฟื้อเงินทุนบางส่วน ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล หัวหน้า ฝ่ายการพยาบาล และพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบุคคลผู้ที่เป็นที่รักยิ่ง คุณพ่อและคุณแม่ ครอบครัวเฮ้งบริบูรณ์พงศ์ อาภู่และอาภิมครอบครัวกิตติกรรมสุภักดิ์ ที่มอบความรักและเป็นกำลังใจ ให้มีความอดทน เพียรพยายามเพื่อความสำเร็จในอนาคตข้างหน้า ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่คอยดูแล เอาใจใส่ ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในยาม ท้อแท้ตลอดมา ประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่คุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

พัชณา เฮ้งบริบูรณ์พงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาการวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.4 แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	7
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 โรงพยาบาลชุมชน.....	14
2.2 พฤติกรรมสร้างสรรค์.....	19
2.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	37
2.4 เจตคติต่องาน.....	40
2.5 บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์.....	46
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	52
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	56
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....
3.4	วิเคราะห์ผลการวิจัย..... 68
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 70
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 89
5.1	สรุปผลการวิจัย..... 91
5.2	อภิปรายผลการวิจัย..... 92
5.3	ข้อเสนอแนะ..... 98
	รายการอ้างอิง..... 100
	ภาคผนวก..... 110
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ และหนังสือขอความร่วมมือ 111
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 118
	ภาคผนวก ค ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ..... 124
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์..... 131

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างของพยาบาลวิชาชีพ งานผู้ป่วยใน โรงพยาบาลชุมชน	59
2	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่องาน บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์และพฤติกรรมสร้างสรรค์ ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน	67
3	จำนวน และ ร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตาม อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการทำงานและตำแหน่ง	71
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของเจตคติต่องาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ และพฤติกรรมสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ	73
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำแนก เป็นรายข้อและโดยรวม	74
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของเจตคติต่องาน จำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม	75
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของเจตคติต่องาน จำแนกเป็นรายข้อ	76
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม	78
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของบรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ จำแนกเป็นรายข้อ	79
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมสร้างสรรค์ จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม	81
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของพฤติกรรมสร้างสรรค์ จำแนกเป็นรายข้อ	82
12	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่องาน บรรยากาศเชิงสร้างสรรค์ และพฤติกรรมสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	เมตริกสหสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่องาน บรรยากาศเชิง สร้างสรรค์และพฤติกรรมสร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน	86
14	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าอำนาจในการพยากรณ์ (R^2) และ อำนาจในการพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้น (R^2 change) ในการพยากรณ์พฤติกรรม สร้างสรรค์ของพยาบาลวิชาชีพ เมื่อใช้วิธีการแบบขั้นตอน (Stepwise)	87
15	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของสมการถดถอยพหุคูณที่ใช้พยากรณ์พฤติกรรมสร้างสรรค์ของ พยาบาลวิชาชีพที่ได้จากการคัดเลือกตัวแปรด้วยวิธี Stepwise regression	88

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	55

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย